

Hans Zollner je v pridigi razmišljal o tem, kaj pomeni varna in zdrava župnija, kdaj postane nevarna za ljudi ter kako lahko v njej vzpostavimo in uresničujemo primarno preventivo.

Nevarni odnosi

Kdaj župnija *ni* varna?

Župnija ni varna, kadar si ljudje med seboj ne izkazujejo spoštovanja, kadar drug drugega izkoriščajo in niso odprti ter prosojni drug do drugega.

Seveda imamo vsi svoje napake in pomanjkljivosti. Včasih pride do nesporazumov, razhajanj v mnenjih, zamer ali dolgotrajnih nesoglasij. Vse to je povsem človeško – ključno pa je, kako se s tem soočamo.

Lahko drug drugega žalimo, opravljamo za hrbtom ali poskušamo manipulirati. Vse to nakazuje, da odnosi v takšni skupnosti niso varni.

Nevarni prostori

Ljudje smo tisti, ki ustvarjamo prostor. Ko vstopimo v neko zgradbo, pogosto že podzavestno začutimo, ali je ta prostor varen ali ne.

Enako velja za domove, uradne ustanove, šole ... in tudi za Cerkev. Kadar v teh prostorih obstajajo »mrtvi kotik«, kadar nekaj ali nekoga skrivamo ali se želimo zaščititi pred drugimi – potem tak prostor ni varen.

Nevarna izvedba postopkov

Če želimo komu ponuditi pomoč ali podporo, moramo vedeti, na koga se lahko obrnemo in ta mora slediti določenim korakom. Če to ni povsem jasno, če prihaja do manipulacij in če se postopki ne izvajajo v zaporedju 1-2-3, temveč 1-3-2, potem tak proces ni varen.

Če ima nek kraj župana, vemo, da ta nosi določene pristojnosti in odgovornosti. Po zakonu moramo vsi – tako on kot krajani – spoštovati določena pravila in predpise. Kadar to ni jasno, kadar ne vemo, za kaj je župan odgovoren, ali če nihče nas – ne on in ne mi – teh pravil ne upošteva, postopek postane nevaren.

Enako velja za Cerkev in za župnijo. Imamo župnika, laike, ki so vključeni, zakristana, zborovodjo in tiste, ki delajo z mladimi ter vse druge. Tudi oni morajo zagotavljati varne odnose, varen prostor in varno izvajanje postopkov.

Če tega ne zagotovimo, postane prostor nevaren. In potem ne moremo uresničevati Jezusovega naročila, ki smo ga slišali v današnjem evangeliju, ko je Jezus vprašal Petra: »Ali me ljubiš?« Peter je odgovoril: »Seveda te ljubim.« Toda, zakaj ga je Jezus vprašal kar trikrat?

Pasti ovce ne pomeni vedno biti prepričan v svoj prav

Jezus mu je s trikratnim vprašanje želel jasno in nedvoumno pokazati, da mora svoje delo jemati zelo resno.

Kajti, kaj pomeni skrbeti za ovce? Skrbeti za ovce ne pomeni: »Prepričan sem, da vse delam prav.«

Seveda moram narediti, kar je v moji moči, ampak potrebujem tudi nekoga, ki mi bo povedal, ali to delam dobro ali ne.

Ne smemo pozabiti, da varni odnosi v župniji temeljijo na poštenosti in resnosti. Biti moramo iskreni drug do drugega – povedati, kdaj nam gre nekaj dobro, pa tudi kdaj ne; izraziti, kdaj se ob nekom počutimo dobro in kdaj nas nekaj moti.

Po vsem svetu smo žal prepogosto priča, da v Cerkvi nismo pošteni med seboj. Varen odnos pa zahteva, da smo transparentni.

Imeti odprte oči, ušesa in srce

Da bi to lahko dosegli, moramo imeti odprte oči, ušesa in srce. Kajti če zapremo oči pred stvarmi, za katere vemo, da niso prav, dopuščamo, da se bo slabo zgodilo.

Če slišimo, da nekaj ni v redu, pa ne ukrepamo, se bodo težave nadaljevale.

Če molčimo, ko vemo, da je nekaj narobe, potem ne dopuščamo nobene možnosti, da bi to ustavili.

Zato so varni odnosi naloga vseh nas. Vsak izmed nas se lahko sam odloči, kaj bo naredil s tem, kar vidi, sliši in pove. To pa zahteva pogum in samozavest – kar pa ni vedno lahko. Zato si moramo poiskati ljudi, s katerimi bomo lahko skupaj gledali, poslušali in povedali – na pošten in iskren način.

Ustvarjanje varnega prostora pomeni tudi to, da smo vsi soodgovorni za to, da drugi v tem prostoru lahko uspevajo.

Poslušati svojo vest in biti sposobni povedati stvari, ki so neprijetne

Ko smo danes prisluhnili današnjim odlomkom iz Svetega pisma – kaj nam sporočajo? V prvem berilu smo slišali: »Bogu se je treba pokoravati bolj kot ljudem« (Apd 5, 29).

Včasih se zgodi, da nas vest prepriča, da moramo vztrajati pri svojem dožemanju in izreči stvari, ki niso prijetne.

Resnica namreč ni vedno prijetna. Varni prostori in odnosi še ne pomenijo, da se v njih vedno počutimo udobno – včasih je prav zaradi varnosti in resnice potrebno koga soočiti s stvarmi, ki jih noče slišati.

Ko nekdo ravna napačno, je pomembno, da mu to povemo na spoštljiv način, a hkrati tudi trdno in odločno. Ali če vidimo, da postopek ni transparenten in odprt, moramo zbrati pogum in reči: »To ni prav.«

S tem si morda sprva ne bomo pridobili veliko prijateljev, vendar je to pogoj, da lahko med seboj ohranimo poštenost in zaupanje. Kajti če nenehno dvomimo, da nam sogovornik ne pove vse resnice, mu ne moremo zaupati. Vedno bomo imeli občutek, da nismo slišali celotne resnice.

Zato menim, da je varna župnija tista skupnost, v kateri se posamezniki trudimo narediti vse, kar je v naši moči – da vidimo, slišimo in spregovorimo, kadar nekaj ni v redu.

In da se med seboj spodbujamo, kadar nam stvari gredo dobro od rok.

Če zgolj enemu izmed nas ni mar za to vprašanje ...

Vse to predstavlja izziv, saj ima vsakdo od nas svojo vlogo pri ustvarjanju varnega prostora, varnih odnosov in varnih postopkov.

Če je med nami samo en človek, ki reče, da ga vse to ne briga, potem skupnost ni 100-odstotno varna. Če 30 % ljudi reče: »Ni mi mar za to,« potem je skupnost varna le 70-odstotno.

Moramo se naučiti, da odgovornost ne nosijo le duhovniki ali nosilci odgovornosti. To je naloga celotne skupnosti. Seveda imajo duhovniki in nosilci odgovornosti določeno vlogo – morajo biti obveščeni in morajo tudi sami obveščati ter izpostaviti situacije, o katerih so jim drugi povedali, da so nevarne.

To je njihova dolžnost. A ne morejo nadzorovati vsake družine. Ne morejo videti celotne vasi. Potrebujejo pomoč ljudi in ljudje med seboj potrebujejo pomoč drug drugega.

Zato verjamem, da je za vsako župnijo, za vsak odnos in tudi za Cerkev zelo pomembno, da se naučimo – bolj kot kdaj koli prej – da drug drugega potrebujemo.

To ne pomeni, da moramo biti popolni, da volimo istega predsednika, da navijamo za isti nogometni klub ali da želimo istega papeža. Ne, med seboj ostajamo različni, a pomembno je, kako ravnamo s temi razlikami.

Tudi če med nami obstajajo primeri, kjer se družine med seboj ne marajo ali so v sporu iz različnih razlogov – sam sem odraščal v majhni vasi blizu Regensburga, zato zelo dobro vem, katere družine so se »stoletja« med seboj sovražile – se moramo zavedati, da teh sporov ne bomo izbrisali. Vendar pa se lahko odločimo, da si bomo vsaj izkazovali spoštovanje in se vzdržali obtožb ter napadov.

V trenutkih stiske si še posebej moramo med seboj pomagati – tako kot ste to storili, ko so pred dvema letoma bile tukaj poplave.

Zato upam, da odnesete s seboj nekaj od tega, tudi če bo samo eno vprašanje: Kaj lahko storim jaz? Kakšno je moje mesto, da bo naša skupnost postala varen kraj?